

Tudor Arghezi - universul poetic

Poezia filozofica argheziana se adapa din singuratatea, ca fiinta ganditoare, omului pe pamant. Sursa ei se afla in permanenta cautare a unui Dumnezeu, care refuza a se arata si determina o stare sufleteasca caracterizata de permanenta pendulare intre credinta si tagada.

Reprezentativi pentru aceasta tema a liricii argheziene sunt "Psalmii", in care poetul accepta si refuza succesiv existenta dumenzeirii: "Vreau sa te pipai si sa urlu: "Este!"".

Conceptia artistica a lui Arghezi, asa cum se contureaza ea inca de la inceput, este una de angajare sociala. Marele poem ciclic din 1956 "Cantare omului" este o sociogonie urmarind evolutia omului din momentul ridicarii in picioare, pana la dscoperirea tainei tainelor, atomul. Volumul "1907 - Peisaje" (1955) evoca marea zguduire sociala din Romania de la inceputul veacului. In fine, sa nu uitam proza, fie cea pamfletara, fie cea romanasca, avand un si mai vadit caracter social. Dar cel mai reprezentativ volum de versuri pentru aceasta tema este "Flori de mucigai". Aici i-si gasesste expresia cea mai deplina adeziunea lui Arghezi la "estetica uratului", careia poetul ii dadea contur in "Testament": "Din bube, mucigaiuri si noroi / Iscat-am frumuseti si preturi noi".

S-a afirmat despre poezia erotica argheziana, ca se resimte de influente eminesciene, ceea ce, intr-adevar, nu poate fi tagaduit, dar nici absolutizat.

Poezii e dragoste intalnim inca in volumul "Cuvinte potrivite", dar reprezentativ pentru aceasta tema este "Versuri de seara". Doua atitudini se pot deslusi in trairea sentimentului erotic: una de reticenta, de amanare a clipei de iubire ("Melancolie" sau "Creion"); iar cealalta, cand implinirea erotica e urmarita si exprimata in ambianta universului cosmic din care natura vegetala si animala nu pot lipsi. Femeia devine stapana acestui univers, care este patruns de prezenta ei ("Mireasa", "Casnicie").

Desi Arghezi nu este singurul poet care s-a lasat fascinat de universul marunt, nicaieri ca la el lumea vietuitoarelor fara grai nu a capatat un contur mai unitar si mai complex. Toate aceste vietuitoare se afla intr-un fel de dependenta afectiva fata de om ("Cantec de adormit Mitura", volumul "Copilaresti").